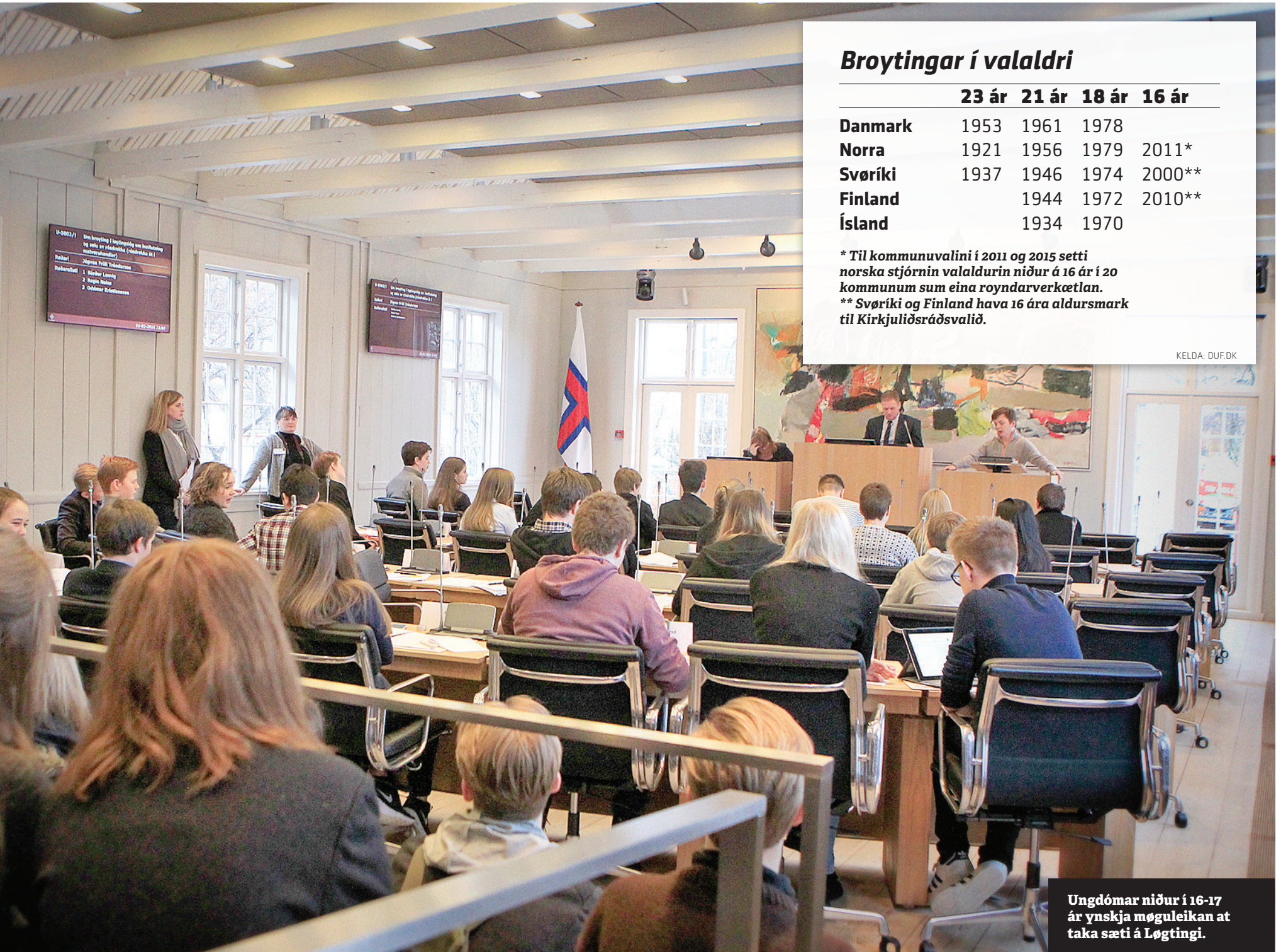

Broytingar í valaldri

	23 ár	21 ár	18 ár	16 ár
Danmark	1953	1961	1978	
Norra	1921	1956	1979	2011*
Svøríki	1937	1946	1974	2000**
Finland		1944	1972	2010**
Ísland		1934	1970	

* Til kommunuvalini í 2011 og 2015 setti norska stjórnin valaldurin niður á 16 ár í 20 kommunum sum eina royndarverkætlan.
** Svøríki og Finland hava 16 ára aldursmark til Kirkjuliðsráðsvalið.

KELDA: DUF.DK

Ungdómar niður í 16-17 ár ynskja møguleikan at taka sæti á Løgtingi.

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

miðnámsskúlanæmingar fáa ikki neyðturviliga undirvísing í samfelagsfrøði. Ein av fortreytunum fyri, at valaldurin skal lækkast, er at samfelagsfrøði verður sett á stovn sum egin lærugrein í fólka-skúlanum. Á tann hátt verða tey ungu betri skúlað innan samfelagsviðurskipti og aldurin verður ikki altavgerandi fyri hvørt ein er egnaður at fara á val ella ikki.

Tað er ikki sjálvsagt, at ein 18-25 ára gamal er treytaleyst betri fyri ella hevur størri innlit og áhuga fyri politiskum avgerðum og samfelagsviðurskiptum enn ein 16-17 ára gamal, sigur formaðurin fyri PolUng.

Áhugin er manglar ikki

Hákun Skoubo Dalsgaard metir, at ungdomurin hevur vaksandi áhuga fyri politikki, serliga undir og eftir lögtingsvalið í heyst. Ungfólk tóku lut í kjakinum uppundir valið og tey mæta framvegis væl upp til politisku tiltøkini, sum vaksa í vavi. Harafturat hættaði lögtingsvalið seg soleiðis, at 22 ára gamli Bjarni Kárasen Petersen og bert 19 ára gamla Kristina Clementsen finga høvi at røkja tingsessir sum vara-fólk.

»Tað sigur seg sjálv, at tað verður nógv meiri áhuga-vert at fylgja við politikki, um man fær ávirkan á hann«

– Stór undirtøka hevur verið fyri politisku tiltøkunum hjá ungmannafeløgnum, og har eru fleiri, sum eru yngri enn tey 18 ár – tað kunnu vit bara taka sum eitt gott tekin. Valið lagaði seg eisini væl fyri tey ungu, nú vit hava sæð ung varafólk taka sæti á tingið – enntá yngsta tingfólki nakrantíð við Kristinu Clementsen.

Tað letur eyguni hjá ungfólki upp fyri, at politikkur ikki bert er fyri tey eldru, men eisini kann virka fyri ungum áhugamálum. Við øðrum orðum hevur politikkurin verið sum ein fót bóltsdystur, har móttøðuliði er á odda 5-0, og hugurin at halda áfram at hyggja at dystinum fánar burtur. Nú ungu varafólkini eru sloppin framat, eru vit farin at nærkast einum javnleiki, og tað tykist økja um hugin at fylgja við aftur, sigur hann.

Ung ávirkan

Sambært tølum úr Hagstovuni vóru 1.400 16-17 áragomul í Føroyum í 2015. Tað svarar til 100 fleiri fólk

enn samlaða atkvøðutalið hjá Nýggjum Sjálvstýrið á valdegnum, sum fekk tveir lögtingslimir.

– Tølini tala fyri seg og var aldursmarki lægri, kundi ungdomurin helst ognad sær nøkur umboð á tingi, um ungu veljararnir savnaðu seg um ung valevni. Møguliga vórðu fólk sum Kristina Heðinsdóttir Clementsen (fyri Tjóðveldi, red.) og Bjarni Kárasen Petersen (fyri Framsókn, red.) so-statt fyrstvald heldur enn varafólk, um aldursmarki var 16 ár seinasta val, sigur Hákun.

Sambært formanninum í PolUng, er ungdomurin longu ótrúliga vitandi um politik, bæði her heima og úti úr heimi, og at loyva teimum við kundi verið lønandi fyri ungdomin og samfelagið.

– Eg verði oftani bilsin av hvussu nógv vitan politiskt virkni ungdomurin hevur innan bæði føroysk og útlandsk viðurskipti. Hóast fleiri teirra undir verandi aldursmarki eru væl við, tá ið tað kemur til kunnleika innan sam-

felagsviðurskipti, sleppa tey ikki veruliga upp í part. Tey vera settuttan fyri aðra ávirkan enn kjakluttøku, meðan tað øvuta kanska hevði kveikt og styrkt teirra áhuga fyri og luttøku á politiska pallinum, sigur formaðurin fyri PolUng.

Sjónligari í førda politikkinum

Hóast Hákun Skoubo Dalsgaard fegnast um, at átøk sum Ungdómstingi sjónligger ungdomin í politiska landslagnum og verður eitt høvi hjá teimum yngri at seta sítt politiska tev og áhugamál í sýnisgluggan, metir hann at politikkararnir sleppa undan at taka tey heilt fyri fult.

Tey ungu uttanfyri 18-ára aldursmarki eru nevniliga ikki partur av einum móguligum veljaraskara, og tí kunnu politikararnir onkursvegna loyva sær at leggja tey til viks. Fingu tey valrætt, er Hákun sannførdur um, at tey politikararnir vórðu noyddir at taka tey í størri álvara.

– Skuldi tað verið soleiðis, at tey 16-17 ára gomlu finga valrætt, høvdu politikkararnir heldur ikki sloppið undan at taka nýggja veljaraskaranum við í síni vallyfti, og tað hevði vónandi sæst aftur í førda politikkinum og tænt báðum pørtum. Áhugin fyri politikki millum tey yngri hevði heilt vist eisini vaksið, um tey sóu, at tey kundu ávirka føroyskt lógarsmið, sigur hann.

Ungdómstingið legði fram uppskot um fjølbroytt mál sum fosturtøku, ítróttarviðurskipti, undir-sjóvartunnil og umhvørvismál, og formaðurin fyri PolUng væntar at líknandi mál kundu fingið meiri rúmd í Løgtinginum, um tey ungu vórðu meiri beinleiðis umboðað.

– Eg kann sjálvandi ikki svara fyri allar føroyskar ungdomur um júst hvørji mál liggja okkum serliga nær. Men mál sum er viðkomandi fyri teirra gerandisdag og upptaka tey í frítíðini kunnu hugsast at tekkjast ungum. Helst høvdu mál sum frítíðartilboð, ítróttur og útbúgving upptikið nýggja veljaraskaran og flutt flestar atkvøður, sigur Hákun Skoubo Dalsgaard.

MORTAN@SOSIALURIN.FO